

רבי אליעזר פרק תשיעי נדרים

ר"ן מד.

עין משפט
נר מצוה

א מִי פִי הַמְלִמָּה
 שְׁנוּת הֵלֵי יוֹשֵׁ
 מִהֵלֵל הַדְרִים הֵלֵי
 לְאֹחָיו רַכַּח טוֹשֵׁעִי יִד
 סִמֵּן רַכַּח סִמֵּן יֹא:
ב מִי פִי הַמְלִמָּה
 שְׁנוּת הֵלֵי הַטוֹשֵׁעִ
 יִד שֶׁסִּמֵּן יִד
ג מִי שֶׁסִּמֵּן טוֹשֵׁעִי יִד
 שֶׁסִּמֵּן יֹא:
ד הַמִּי שֶׁסִּמֵּן הֵלֵי יִד
 וְיֹשֵׁעִי מִהֵלֵל הַדְרִים הֵלֵי
 הַטוֹשֵׁעִ שֶׁסִּמֵּן יִד:
ה הַמִּי שֶׁסִּמֵּן טוֹשֵׁעִי שֶׁסִּמֵּן יֹא:
 סִמֵּן יֹא:

מוסף רע"י

אם כן אין נדרים, רבנן
קאמרי לרבי אליעזר, אם כן
שפותחין בכבוד אביו ואמו
(ראמ"ה בשם). פותחין
בכבודו ורחמיה אורסין.
קעברי דער שאל געלט
בשעת הגדר יכול לומר
לדעת כן לא הייתי נדר,
היהוה ליה למקק דעתיה,
דבר שלא בא לעולם בשעת
הגדר אין לומר נדר לדעת
היהוה עמד לא הייתי
נדר (שם).

תוספות

רבי אליעזר אומר פותחין
לאדם בכבוד אביו.
כלומר אינו עושה ידע
שמונים שנים קל
ולאמן ראשם כנס קל
גדלים יתנישין וי"מ
שיאמרו העולם איז לא
נאסם שגדילן בן שקל
גדלים מה: והבמים
אוסרין. לחישישן שמה
יבשיש יאמרו מדעת בן לא
דמי ויסקר: אמר ר"א
בר צדוק. ראיה לדברי
חמשים: עד שפיתוחין
הכבודאבייפיתוחוכבוד
הכבוד. פירוש אידי היט

יודע שקוראין אותן רע לפי המקום כלום היית עודד: אמרו לו אין נדרים. ובגמרא מפרש ליה: קונם שאני נחנה
לפלוני ונעשה סופר. והיין לו לפי שהוא מוכח שמרמז הטייל וכו' ויחזיק ליכנס לנימו לחופת בני: ואין הבמים
מורים. ובגמרא מפרש במאי פליגי: ועוד אמרין ר' אליעזר. קולא חלומה מאי אין נדרים. אמר אביי אין נדרים חברים
יפה. לומר שכל מקום הדר ומתחנן נושא חלומה שומעת כן לא נדר:

ואמרו. כגון שהידר אצוי: ועוד אמר ר"א. קולא אחרת במדרים פותחין במדרים בטול כגון דכר שאינו מזוי וגול ומתפשט הדר מעיקרו ודכר שאינו מזוי אית עשה מדר טעם מעיקרו כי בשביל זה הלא היה מומח מלכודו כי היה צבור שלא כבוד אחרו ומה ויטעור לילך לחופות טעם: גמ' א"א אין נדרים משל חכם. דפתחיה דכבשרה המקום שייאכל אדם יצא וזה הפסח לעגמו אחריו וזה דקא חותל אכל נדרים מנחילין לו:

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֹמֵר פּוֹסְחִין לְאִדָּם כְּכֹדוֹ אִבּוֹ וְאִמּוֹ. (י) שְׂאֹמֵר לוֹ אִילוֹ הֵייתָ יוֹדֵעַ שְׂאֹמְרִים עַל אֲבִיךָ אִזּוּ לוֹ לֹאֵץ שֶׁגִּלְגַּל בֶּן רֹשֶׁה זֶה־עַתָּה שָׂהוּ פֶּרוֹךְ בְּנִדְרִים שֶׁכָּן רֹשֶׁעִים דֶּרֶךְ לְנִדּוֹר כְּדֹאמְרִינָן לְעִיל וּפְרִיכִינָן קִמָּא (טז טז) וְאִם אִמֵּר לֹאֹ לְדִלּוֹ הֵייתָ יוֹדֵעַ לֹא הֵייתָ יוֹדֵעַ מִתִּיבִין קִמָּא (יז טז) וְהַכְּמִים אִסּוּרִין.

רבי אליעזר אומר
אביו ואמו וחכ
צדוק בעד שפותחין
יפתחו לו בכבוד המ
(ב) מורים חכמים לר
לבין אביו ואמו שפותח
(ב) ועוד אמר רבי אליעזר
ואוסרין כיצד אמר קו
פלוני ונעשה סופר או
ואמר אילו הייתי יודע
שהיה משיא את בנו
קונם לבית זה שא
הכנסת אמר אילו הי
בית הכנסת לא הי
מתיר וחכמים ואוסרין
אמר אביי ואם כן א

יית: צים הכנסת. האי נולד ממנש הוא: ר"א מחיר והכמים אורסין.
קסברי אין פותחין צנול. ובמס' נזיר צפ' צ"ש (דף לז:) מפרש דזכינהו
ובכמים לר' אליעזר והודה להם: צב' מאי אין נדרים. דקאמר
« לן רבי דקוק לר' אליעזר אין נדרים: ניטרין יפה. כדפרשינן
עיל אפילו שאין דעתו להתחרט מתוך שמאיימין עליו כל כך
ונשום כבוד אציו ואמו ואמר שמתחרט אבל אין מתחרט לגמרי:
אין

וְיֹדִים כְּבֹדוֹ רָבוּ שְׁאִינוֹ מַעֲמִיד לַדַּמְיוֹן (אֲבוֹת פ"ד מ"ב) וּמוֹרָא רֵבֶךְ כִּי
 יוֹזֵן נִדְרִים יוֹמְרִין יִפֵּה. שְׁפִילוֹת אִם מַתְחִילָה לֹא הִיא מִנְעָה מִן
 אֲשִׁילוֹ הַיֵּיתִי יוֹדֵעַ לֹא הִיטִי נֹדֶר מֵנֹאֵל שְׁאִין נִדְרִים מוֹמְרִין יִפֵּה
 הַמִּקְמוֹס. וּמֵיחָא כְּבֹדוֹ אֲבִיו וְאִמּוֹ פְּלִיגֵי דְרִבְנָן אֲסָרִי כְּדִצְרִילָא לֵילֵי
 וְנִשְׁמַע הֵלֶכְךָ אִין דְּפֻתְחוֹן וְרַבִּי אֲלֵיָּהוּ סָבֵר כְּבֹדוֹ הַמִּקְמוֹס הוּא

עַל דְּבַר ר"א כִּי הִיטִי דְּפֻתְחוֹן כְּבֹדוֹ אֲבִיו וְאִמּוֹ וְלֹא הִיטִינֵן שְׂמָה יִשְׁקֵר יִפְתָּחוֹ לֵי נְמִי
 הִיטִי יוֹדֵעַ שְׁמֵקָרָא רַע לְנִפְי הַמִּקְמוֹס כְּלוֹם הִיטִי נֹדֶר: אֲבִירָא לֵוי. הַשְׁבִּי חֲכָמִים דְּרַבִּי אֲלֵישֹׁר
 הוּא בִּטָּא דְּהוּלֵי יִשְׁקֵר דְּלֵא חֲלִיף חִיטִּים כּוּלֵי הֵאז שִׁימְרֵם אֵלֵי מִנְיָת כְּשִׁילֵי לֵא דְּרִי מִנִּי
 יֵיטֵב מִדְּמִקְדוֹת חֲרִיב וְלֹאֹ דְּלִמְרִי בְּרִישׁ אֲרִכְנֵה נִדְרִים (לְעֵיל כ.ד.) דְּפֻתְחוֹן כְּסִיפֵיהּ
 כִּי עָלִי קָרַב דְּהִיטִי כְּבֹד הַמִּקְמוֹס אֲזִכֹּר לֵי מִן הַפְּסוּקִים סָפֵךְ דְּרַבְנִי מִנְיָת (לְעֵיל
 מִקְמוֹס אֵלֵי מִטוֹר אֲזִכֹּר הִיטֵב מִשְׁכָּח לֵי כְּבֹד הַמִּקְמוֹס אֲזִכֹּר וְלֹא מִשְׁקֵר: דְּבַר שְׁבִטֵי נִמְרִי
 שִׁתְּשֵׁחַם דְּכֹר וְלֹא הִיטֵב נֹדֶר: וְהַבְּרִיט אֲבוּסִרִּי. דְּשִׁתְּשֵׁחַם דְּתִרְסֵי מִשּׁוֹם שְׁעִי חֲסִירָה עַתָּה
 וְלִמְדַּח חֲסֵם לִבְרִיטִין לֵי: וְהִיא בִּשְׂמֵית אֵלֵי חֲבֵל. מִן הַשְׁדִּירִין לֵאמֹר וְלֹא הִיא כְּבֹד שִׁשְׁתִּי
 הַהִרְסֵה אִין יִפְתָּחוֹ לֵי כְּבֹד הַמִּקְמוֹס כְּשִׁדּוּר פֶּסַח אֲתֵם לֹא יֵלֵךְ לְחִמֵּי לֵי

(א) [פי' הר"ן עד סוף
המשנה בע"ז, (ב) מיר לב;
(ג) [ריש ממוט], (ד) מפרש
לה הס"ד ומה"ד דבר שציו
כו', (ה) [ויקרא יט],
(ו) [פ"ט ה"א], (ז) [ז"ל
לר"ג],

הגהות הב"ח

(ה) במשנה ומרדכי
 חמשים: (ז) שם שאני
 נהנה. (ח) צל וכן לקמן:
 (ג) שם אט שם בקרוב
 ואמן אלו הימין: (ד) רשי
 דה"ר חליצור:
 שאומרים לו אלו הימין
 יודע שאימרו על צדק:
 (ה) ד"ה וחמשים וכו'
 לו דעת לומר שיחשבו
 קצ"ל ואמ"ר מ"ה אמר
 ר' יצחק עזק וכו' א"כ
 שיכולים לפתוח וכו'
 נגמרת מפרש לה קס"ד:
 (ו) ד"ה פתחין וכו' כעת
 מלו עדיין ורעיתיה
 לנזר: (ז) ד"ה מלו וכו'
 דקאמר ליה ר' דקול נר'
 אלאימרו קס"ד:

פירוש הרא"ש

רבי אליעזר אומר
פוחתין לארס בבור
אבין ואבין. וזוהרינו
זילו היינו יודע שאלמדי
העולם לאנצין ולאמור
גידולין שגדלמס כמה
בנסס קל נגדריס ומלאס
מחולל נכדריס כלס היינו
גדרי: הכנסים אומרס.
דחסישין שמה משקרי
האז בורס תורס שלס היינו
מניח שפציל בורס ומלאס
שחסס מחיר גרס זיל
מחירס ומיירי
מחמטס מעיקרס דקיל
פוחתין במחירס ואין לריק
למאס: פסח כשארס
מחמטס מעיקרס: יתרו

לו בכבוד המקום. צא לה
בכבוד המקום ויאמרו לו אי
מהא לא תסייען דאך ר"א
(לשצ"ג) דפתח להווא גב
דר' נתן המקיימו כאלו ממ
סה: שעובר על לא תשגה
אחר שגדר ואילו ידע מעיק
יבא לעולם: ונעשה סופר.